

Sygn. akt VI P 343/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 lutego 2016 roku.

Sąd Rejonowy Gdańsk-Południe w Gdańsku VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący : SSR Paula Markiewicz

Ławnicy : Hanna Zajączkowska, Kazimierz Mechowski

Protokolant : sekr. sąd. Mirosława Marszałek

po rozpoznaniu w dniu 22 lutego 2016 roku w Gdańsku

sprawy z powództwa B. M. (PESEL (...))

przeciwko R. J. (NIP (...))

o odszkodowanie z tytułu rozwiązania umowy o pracę przez pracodawcę, ustalenie

oddala powództwo

Sygn. akt VI P 343/15

UZASADNIENIE

Powódka B. M. pozwem z dnia 7 maja 2015 roku wystąpiła przeciwko pozwanemu R. J. o uznanie, iż umowa o pracę z dnia 11 kwietnia 2014 roku miała charakter umowy o pracę na czas nieokreślony, jak również o zasądzenie na jej rzecz kwoty 5.400 złotych brutto tytułem odszkodowania za niezgodne z prawem rozwiązanie umowy o pracę przez pracodawcę oraz wynagrodzenia za okres od dnia 1 maja 2015 roku z tytułu gotowości do pracy tj. na dzień złożenia pozwu w kwocie 180 złotych brutto. (k. 2)

W uzasadnieniu pozwu powódka podała, iż była zatrudniona u pozwanego na podstawie trzech umów o pracę zawartych na czas określony tj. od dnia 2 kwietnia 2007 roku do dnia 31 marca 2009 roku, od dnia 11 kwietnia 2009 roku do dnia 10 kwietnia 2014 roku oraz od dnia 11 kwietnia 2014 roku do dnia 30 kwietnia 2015 roku. W ocenie powódki mając na uwadze dyspozycję art. 25¹kp trzecia zawarta przez strony umowa miała charakter umowy o pracę na czas nieokreślony. Powódka podała, iż dnia 28 kwietnia 2005 roku otrzymała informację z Działu Kadr, iż pozwany raczej nie przedłuży z nią umowy o pracę. Po uzyskaniu porady u prawnika Państwowej Inspekcji Pracy w dniu 29 kwietnia 2015 roku złożyła ona pracodawcy pismo o gotowości do pracy, poczynawszy od dnia 4 maja 2015 roku. Następnie w dniu 30 kwietnia 2015 roku przekazano jej drogą e-mailową oraz telefoniczną, iż nie pracuje ona już w firmie. W ocenie powódki niedopuszczenie jej do pracy dokonało się z naruszeniem przepisów prawa, nie zaistniały bowiem żadne przesłanki do rozwiązania z nią umowy o pracę. (k. 2)

W piśmie procesowym z dnia 5 czerwca 2015 roku powódka sprecyzowała, iż w niniejszym postępowaniu wnosi o uznanie, iż umowa o pracę zawarta przez strony z dnia 11 kwietnia 2014 roku ma charakter umowy o pracę na czas nieokreślony, nadto wniosła o zasądzenie na jej rzecz od pozwanego kwoty 5.400 złotych brutto tytułem odszkodowania za niezgodne z prawem rozwiązanie z nią umowy o pracę. (k. 12)

Pozwany R. J. w odpowiedzi na pozew z dnia 6 lipca 2015 roku wskazał, iż powódka nadal jest jego pracownikiem i z tego tytułu wypłaca na jej rzecz wynagrodzenie, jak również odprowadza z tego tytułu wszelkie należności publiczno-

prawne., jak podatek dochodowy oraz składki na ubezpieczenie społeczne. Tym samym prowadzone postępowanie sądowe jest bezprzedmiotowe. (k. 20)

W piśmie procesowym z dnia 27 października 2015 roku powódka sprecyzowała, iż w przedmiotowym postępowaniu domaga się ustalenia, iż umowa o pracę zawarta przez strony w dniu 11 kwietnia 2014 roku miała charakter umowy o pracę na czas nieokreślony, nadto ustalenie, iż stosunek pracy łączący strony na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony nie uległ rozwiązaniu z dniem 30 kwietnia 2015 roku, jak również zasądzenia na jej rzecz od pozwanego kwoty 5.400 złotych brutto tytułem odszkodowania za niezgodne z prawem rozwiązanie umowy o pracy bez zachowania okresu wypowiedzenia wraz z ustawowymi odsetkami od dnia doręczenia pozwanemu odpisu pozwu do dnia zapłaty. (k. 81-84)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny :

W dniu 2 kwietnia 2007 roku powódka B. M. oraz pozwany R. J. zawarli umowę o pracę na czas określony do dnia 31 marca 2009 roku. Na podstawie powyższej powódka została zatrudniona na stanowisku pracownika biurowego-sprzedawcy, za wynagrodzeniem 1.400 złotych.

W dniu 11 kwietnia 2009 roku strony zawarły kolejną umowę o pracę na czas określony tj. do dnia 10 kwietnia 2014 roku. Na podstawie powyższej powódka została zatrudniona na stanowisku pracownika biurowego- sprzedawcy, za wynagrodzeniem 1.400 złotych.

W dniu 11 kwietnia 2014 roku powódka B. M. oraz pozwany R. J. zawarli kolejną umowę o pracę na czas określony do dnia 30 kwietnia 2015 roku. Na podstawie powyższej powódka została zatrudniona na stanowisku pracownika biurowego- sprzedawcy, za wynagrodzeniem 1.800 złotych.

W związku z upływem okresu trwania ostatniej umowy o pracę pozwany w dniu 30 kwietnia 2015 roku wydał powódce świadectwo pracy, w którego treści wskazał, iż powódka była u niego zatrudniona w okresie od dnia 2 kwietnia 2007 roku do dnia 30 kwietnia 2015 roku, na stanowisku pracownika biurowego- sprzedawcy, stosunek zaś pracy łączący strony ustał z dniem 30 kwietnia 2015 roku na podstawie art. 30 § 1 pkt 4 kp tj. z upływem czasu na jaki umowa była zawarta.

W dniu 29 kwietnia 2015 roku powódka złożyła pracodawcy pismo o gotowości do pracy poczynawszy od dnia 4 maja 2015 roku.

W piśmie z dnia 4 maja 2015 roku skierowanym do pracodawcy powódka wskazała, iż mając na uwadze treść art. 25¹kp trzecia umowa o pracę zawarta przez strony winna być uznana za umowę o pracę zawartą na czas nieokreślony. W konsekwencji zaś stosunek pracy łączący strony mógł być w ocenie powódki rozwiązany przez pracodawcę jedynie z zachowaniem trzymiesięcznego okresu wypowiedzenia. W związku z powyższym doręczenie jej w dniu 30 kwietnia 2015 roku świadectwa przez pracodawcę nie może być uznane za skuteczne.

W okresie od maja 2015 roku do stycznia 2016 roku pozwany wypłacał na rzecz powódki wynagrodzenie wynikające z umowy o pracę z dnia 11 kwietnia 2014 roku.

W okresie od dnia 1 maja 2015 roku do dnia 3 listopada 2015 roku powódka przebywała na zwolnieniu lekarskim.

W okresie od listopada 2015 roku do lutego 2016 roku powódka otrzymywała świadczenie rehabilitacyjne.

W dniu 30 października 2015 roku powódka złożyła pozwanemu oświadczenie o rozwiązaniu umowy o pracę bez zachowania okresu wypowiedzenia z winy pracodawcy.

W treści powyższego powódka podała, iż przyczyną powyższego jest brak działania pracodawcy przeciwko mobbingowi tj. przeciwko działaniom oraz zachowaniom dotyczącym jej osoby oraz skierowanym przeciwko jej osobie, polegających na uporczywym i długotrwałym nękanii i zastraszaniu, które wywołały u niej zaniżoną

ocenę przydatności zawodowej. Działania podjęte względem jej osoby przejawiały się w izolowaniu jej z zespołu współpracowników. Nadto przyczyną rozwiązania umowy jest również niepożądane zachowanie, którego celem i skutkiem jest naruszenie godności jej osoby, jako pracownika i stworzenie wobec niej wrogiej, poniżającej, upokarzającej i uwłaczającej atmosfery.

W piśmie z dnia 5 listopada 2015 roku, doręczonym powódce w dniu 10 listopada 2015 roku, pozwany wskazał, iż brak jest podstaw do rozwiązania przez powódkę umowy w trybie art. 55 § 1¹ kp. Wobec tego podał, iż niniejsze pismo traktuje, jako rozwiązanie umowy o pracę z zachowaniem okresu wypowiedzenia tj. ze skutkiem ustania stosunku pracy na dzień 31 stycznia 2016 roku.

W dniu 1 lutego 2016 roku pozwany wydał powódce świadectwo pracy wskazując, iż była u niego zatrudniona od dnia 2 kwietnia 2007 roku od dni 31 stycznia 2016 roku, jako tryb zaś ustania stosunku pracy pozwany wpisał art. 30 § 1 pkt 2 kp tj. rozwiązanie umowy o pracę za wypowiedzeniem dokonany przez pracownika.

(Dowód : umowa o pracę z dnia 2 kwietnia 2007 roku -k. 6, 30, umowa o pracę z dnia 10 kwietnia 2009 roku- k. 7, 31m umowa o pracę z dnia 11 kwietnia 2014 roku- k. 8, 32, pismo z dnia 4 maja 2015 roku- k. 4, 35, pismo z dnia 29 kwietnia 2015 roku- k. 5,33, e-mail- k. 34, świadectwo pracy – k. 9-10, 36-36v, listy płac wraz z potwierdzeniem wykonania operacji - k. 68-77, rozwiązanie umowy o pracę – k. 94, pismo z dnia 5 listopada 2015 roku wraz z zpo- k. 105, 114, świadectwo pracy z dnia 1 lutego 2016 roku- k. 120, zeznania powódki B. M. – k. 86v (nagranie 00:05:51-00:15:26) w zw. z k. 122 (nagranie 00:12:00- 00:17:10), zeznania pozwanego R. J.- k. 122-123 (nagranie 00:17:10- 00:23:17, 00:25:59-00:28:57)

Sąd zważył co następuje:

W ocenie Sądu powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Okoliczności faktyczne w sprawie Sąd ustalił w oparciu o dokumenty zgromadzone w toku postępowania oraz zeznania stron.

Sąd dał wiarę powyższym zeznaniom w zakresie w jakim niniejsze stanowiły podstawę ustaleń faktycznych w sprawie.

W tym zakresie powódka potwierdziła okoliczności związane z pobieraniem przez nią wynagrodzenia za pracę począwszy od maja 2015 roku do stycznia 2016 roku. Powódka podała, fakt pobierania przez nią powyższych świadczeń wynikał z jej przeświadczenia, iż była nada pracownikiem pozwanego, a do rozwiązania umowy o pracę łączącej strony doszło dopiero wskutek jej oświadczenia złożonego pracodawcy w dniu 30 października 2015 roku. Takowe ustalenie bezsprzecznie wynikało z treści zeznań powódki złożonych w trakcie rozprawy w dniu 4 listopada 2015 roku oraz 22 lutego 2016 roku. (k. 86v, 122)

Pozwany R. J. w trakcie zeznań składanych przed Sądem również potwierdził, iż po ustaniu umowy o pracę z dnia 11 kwietnia 2014 roku tj. począwszy od dnia 1 maja 2015 roku nadal uznawał, iż powódka jest jego pracownikiem, albowiem niezasadnie przyjął, iż trzecia umowa o pracę zawarta przez strony była umową o pracę na czas określony. Konsekwencją powyższego była również wypłata na rzecz powódki wynagrodzenia za pracę za okres od maja 2015 roku do stycznia 2016 roku, które powódka pobierała, nie dokonując jego zwrotu. Okoliczność ta znalazła również potwierdzenie w treści przelewów złożonych do akt sprawy. Pozwany potwierdził również fakt, iż w dniu 30 października 2015 roku otrzymał oświadczenie powódki o rozwiązaniu umowy o pracę.

W zakresie prowadzonych na gruncie przedmiotowej sprawy rozważań wskazać należy, iż zgodnie z treścią art. 60 kc w zw. z art. 300 kp z zastrzeżeniem wyjątków w ustawie przewidzianych, wola osoby dokonującej czynności prawnej może być wyrażona przez każde zachowanie się tej osoby, które ujawnia jej wolę w sposób dostateczny, w tym również przez ujawnienie tej woli w postaci elektronicznej. (oświadczenie woli)

W przedmiotowej sprawie uznać należało, iż powódka poprzez fakt pobierania przez nią wynagrodzenia z tytułu umowy o pracę tj. począwszy od maja 2015 roku potwierdziła, jak również wyraziła zamiar kontynuowania stosunku pracy łączącego strony. Tym samym wskutek zgodnych oświadczeń woli obu stron, wyrażających się wypłatą, jak również pobieraniem wynagrodzenia za pracę przez powódkę, umowa o pracę łącząca strony począwszy od dnia 1 maja 2015 roku nadal istniała. Na taką okoliczność wskazywała również w trakcie zeznań powódka, podając iż w jej ocenie po tej dacie nadal była pracownikiem pozwanego. Okoliczność tą potwierdza również fakt, iż to powódka w dniu 30 października 2015 roku złożyła oświadczenie woli o rozwiązaniu umowy o pracę. Tym samym potwierdzając, iż do tegoż momentu strony łączyła umowa o pracę.

W ocenie Sądu żądanie zatem zasądzenia na rzecz powódki odszkodowania z tytułu rozwiązania umowy o pracę przez pracodawcę tj. z dniem 30 kwietnia 2015 roku, uznać należało za niezasadne, skoro do rozwiązania umowy o pracę w tejże dacie nie doszło. Powyższa została rozwiązana bowiem dopiero w dniu 30 października 2015 roku, wskutek oświadczenia powódki, do tegoż momentu strony zgodnie podtrzymywały wolę kontynuowania zatrudnienia powódki na dotychczasowych warunkach. Trudno bowiem uznać, idąc tokiem rozumowania powódki, iż umowa o pracę została rozwiązana przez strony dwukrotnie, tj. raz wskutek oświadczenia pracodawcy, a raz wskutek oświadczenia pracownika.

W tym zakresie całkowicie bez znaczenia pozostaje okoliczność, czy powódka otrzymała pismo pracodawcy z dnia 29 lipca 2015 roku wskazujące na wolę pozwanego w zakresie kontynuowania zatrudnienia powódki. (k. 43)

Okoliczności sprawy dowodzą bowiem, iż strony wskutek zgodnych oświadczeń woli, wyrażonych poprzez konkretne czynności dorozumiane (wypłata oraz pobieranie wynagrodzenia przez pracownika) wolę kontynuowania zatrudnienia powódki po dniu 1 maja 2015 roku wyrażały.

W tym miejscu podkreślić należy, iż powódka zarówno w tym postępowaniu, jak również w sprawie, jaka toczyła się przed tutejszym Sądem dotyczącej wydania świadectwa pracy konsekwentnie wskazywała, iż w zakresie łączącego strony stosunku pracy, jako datę rozwiązania umowy przyjąć należy dopiero dzień 30 października 2015 roku. (k. 121)

Mając powyższe na uwadze żądanie powódki dotyczące zasądzenia na jej rzecz odszkodowania z tytułu rozwiązania umowy o pracę przez pracodawcę nie zasługiwało na uwzględnienie.

O powyższym orzeczono zatem w wyroku na podstawie art. 56 kp w zw. z art. 58 kp- a contrario.

Zdaniem Sądu na uwzględnienie nie zasługiwało również roszczenie powódki dotyczące ustalenia, iż umowa o pracę zawarta przez strony z dnia 11 kwietnia 2014 roku miała charakter umowy o pracę na czas nieokreślony, jak również iż stosunek pracy łączący strony nie uległ rozwiązaniu z dniem 30 kwietnia 2015 roku.

Na uwagę zasługuje w tym zakresie treść art. 189 kpc, zgodnie z którym powód może żądać ustalenia przez Sąd istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa, gdy ma w tym interes prawny.

Wskazać należy, iż powyższy przepis określa materialnoprawne przesłanki zasadności powództwa, w którym powód domaga się sądowego ustalenia istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa. Powództwo będzie zatem oddalone przede wszystkim, gdy powód nie ma interesu prawnego do jego wytoczenia, ale także, jeżeli interes prawny taki istnieje, ale twierdzenie powoda o istnieniu lub nieistnieniu stosunku prawnego okaże się bezzasadne.

Podkreślić należy, iż interes prawny zachodzi, jeżeli sam skutek, jaki wywoła uprawomocnienie się wyroku ustalającego, zapewni powodowi ochronę jego prawnie chronionych interesów, czyli definitywnie zakończy spór istniejący lub prewencyjnie zapobiegnie powstaniu takiego sporu w przyszłości. Powyższe określenie interesu prawnego in extenso, znalazło aprobatę w wyroku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 5 kwietnia 2007 roku, (III AUa 1518/05, podobnie wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 marca 2002 roku, II CKN 919/99, podobnie wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 14 lipca 2015 roku, I ACa 268/15).

Orzecznictwo ustaliło też zasadę, że nie ma interesu prawnego ten, kto może poszukiwać ochrony prawnej w drodze powództwa o zasądzenie świadczeń pieniężnych lub niepieniężnych. Zasada ta opiera się na założeniach, że po pierwsze wydanie wyroku zasądzającego możliwe jest, jeżeli także ustalona zostanie legitymacja czynna powoda oraz po drugie, że wyrok tylko ustalający istnienie stosunku prawnego nie zapewni ostatecznej ochrony prawnej, ponieważ nie jest w przeciwieństwie do wyroków zasądzających wykonalny na drodze egzekucji sądowej. (Komentarz do kpc J. Bodio, T. Demendecki, A. Jakubecki, O. Marcewicz, P. Telenga, P. Wójcik Oficyna 2008)

W uzasadnieniu wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 14 lipca 2015 roku (I ACa 268/15) wskazano, iż ocena interesu prawnego wymaga zindywidualizowanych, elastycznych kryteriów, uwzględniających celowościowe podstawy powództwa z art. 189 k.p.c. Jedną z przesłanek badanych przy rozważaniu celowości wykorzystania powództwa o ustalenie jest znaczenie, jakie wyrok ustalający wywarłby na sytuację prawną powoda. O występowaniu interesu prawnego świadczy możliwość stanowczego zakończenia na tej drodze sporu, natomiast przeciwko jego istnieniu - możliwość uzyskania pełniejszej ochrony praw powoda w drodze innego powództwa (por. np. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 19 lutego 2002 r. IV CKN 769/00, OSNC 2003, Nr 1, poz. 13; z dnia 15 października 2002 r. II CKN 833/00, z dnia 30 listopada 2005 r. III CK 277/05; z dnia 2 lutego 2006 r. II CK 395/05, z dnia 29 marca 2012 r., I CSK 325/11, czy z dnia 5 września 2012 r., IV CSK 589/11). Innymi słowy interes prawny zachodzi, jeżeli sam skutek, jaki wywoła uprawomocnienie się wyroku ustalającego, zapewni stronie powodowej ochronę jej prawnie chronionych interesów, czyli definitywnie zakończy spór istniejący lub prewencyjnie zapobiegnie powstaniu takiego sporu w przyszłości. Jak wskazał Sąd Najwyższy postępowanie cywilne oparte jest na założeniu, że realizacja praw na drodze sądowej powinna być celowa i możliwie prosta, udzielana bez mnożenia postępowań. Założenie to realizuje wymaganie wykazania interesu prawnego w wypadku żądania ustalenia istnienia (nieistnienia) stosunku prawnego lub prawa i przyjęcie jako zasady, że możliwość uzyskania skuteczniejszej ochrony w drodze innego powództwa podważa interes prawny w żądaniu ustalenia (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 maja 2013 r., sygn. III CSK 254/12).

Takie stanowisko uznać należy również za ugruntowane na gruncie orzecznictwa Sądu Najwyższego.

W wyroku z dnia 6 czerwca 1997 roku (II CKN 201/97, M.Prawn. 1998/2/3) Sąd Najwyższy stwierdził, iż interes prawny w rozumieniu art. 189 kpc z reguły nie zachodzi wtedy, gdy osoba zainteresowana może w innej drodze np. w procesie o świadczenie, o ukształtowanie prawa lub stosunku prawnego, a nawet w drodze orzeczenia o charakterze deklaracyjnym, osiągnąć w pełni ochronę swych praw. (podobnie wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 listopada 2002 roku, IV CKN 1519/00, z dnia 11 lipca 1997 roku, II CKN 280/97, z dnia 15 marca 2001 roku, I PKN 309/00, OSNP 2002/24/592, OSNP- wkł. 2001/16/6, z dnia 6 czerwca 1997 roku, II CKN 201/97, M.Prawn. 1998/2/3, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 stycznia 1998 roku, II CKN 572/97, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 października 2000 roku, II CKN 750/99, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 marca 2001 roku, OSNP 2003/1/12, OSNP –wkł. 2001/18/7, M. Prawn. 2001/19/957, Prok. i Prawo 2002/2/43, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 stycznia 2008 roku, III CSK 204/07, M. Spół. 2008/3/51)

W tym miejscu wskazać również należy inny ugruntowany w orzecznictwie pogląd, iż postępowanie sądowe o ustalenie nie może być środkiem do uzyskania dowodów potrzebnych w innym postępowaniu. (orzeczenie z dnia 4 listopada 1971 roku, I PR 344/71, OSNCP 1972, Nr 5, poz. 89 i z dnia 1 grudnia 1983 roku, I PRN 189/83, OSNCP 1984 Nr 7, poz. 121)

Nadto w wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 21 maja 2015 roku (I ACa 1727/14) wskazano, iż interes prawny należy rozumieć szeroko, tzn. w sposób uwzględniający ogólną sytuację prawną powoda, a brak interesu prawnego jako przesłanki powództwa z art. 189 k.p.c. zachodzi jedynie wówczas, gdy powód nie ma żadnej potrzeby ustalania prawa lub stosunku prawnego, gdyż jej sfera prawna nie została naruszona ani zagrożona.

Przenosząc zatem powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy stwierdzić należy, iż powódka nie ma interesu prawnego dotyczącego ustalenia, iż umowa o pracę z dnia 11 kwietnia 2014 roku miała charakter umowy o pracę na czas nieokreślony, jak również iż nie uległa rozwiązaniu w dniu 30 kwietnia 2015 roku, skoro hipotetycznie przysługują

jej żądania dalej idące - o świadczenie wynikające z charakteru tejże umowy. Sam zaś fakt ustalenia powyższej okoliczności w tymże postępowaniu nie stanowi o definitywnym zakończeniu sporu, jaki może wyniknąć w przyszłości pomiędzy stronami, w ramach roszczeń o świadczenie. W tej chwili trudno również przyjąć, aby potrzeba ustalenia powyższych okoliczności wynikała z jakiegokolwiek naruszenia, czy też zagrożenia sfery prawnej.

O powyższym orzeczono w wyroku, na podstawie art. 189 kpc- a contrario.